

Manifest Energie

2022 - 2026

Klimaatverandering is een urgent probleem met grote wereldwijde gevolgen. Het compromis van Glasgow leert ons dat het huidige klimaatbeleid onvoldoende is om opwarming op aarde te voorkomen. Op lokaal niveau kunnen we een bijdrage leveren aan het beheersen van de klimaatverandering door de uitstoot van broeikasgassen verder te reduceren. Een goede samenwerking tussen burger en overheid, met een coöperatie als een sterke schakel, biedt de beste kansen op aanpassing. Samen kunnen we de enorme opgave van de energietransitie aan. EemnesEnergie roept politieke partijen in Eemnes op om de energietransitie tot prioriteit van beleid te maken. We verzoeken de partijen om de 9 onderstaande punten mee te nemen in hun verkiezingsprogramma en eventueel in een coalitieakkoord.

1. Geef ruimte aan bewonersinitiatieven

Er is kennis, enthousiasme en gedrevenheid bij inwoners om mee te werken aan de energietransitie. Burgers kunnen veel, vertrouw ze! Zij kennen de lokale situatie, zijn deskundig op velerlei vlakken en stimuleren elkaar. De afgelopen jaren is er fors geïnvesteerd in het versterken van de coöperatie. Maar het kan beter en dat gaan we ook doen. Bewonersinitiatieven zijn belangrijk om de transitie te laten slagen. De inzet van burgers komt het draagvlak en het tempo van de veranderingen ten goede. Het maakt de energietransitie haalbaar en betaalbaar. EemnesEnergie wil samen met gemeente zorgen dat wijkbewoners zoveel mogelijk betrokken worden bij maatregelen in hun woning of woonomgeving.

2. Versterk de gemeente in haar regierol

De gemeente is de regisseur van de energietransitie. De gemeente kan optreden als facilitator en integrator. Wij vragen om die regierol verder zo te ontwikkelen dat bewonersorganisaties kunnen groeien en de kennis en inzet van de burgers wordt benut. Er komt veel op de gemeente af. Denk aan het ontwikkelen van nieuw en aanvullend beleid, opstellen van afwegingskaders, uitvoeringsrichtlijnen, financiële instrumenten, vooronderzoeken, haalbaarheidsstudies, wijkuitvoeringsplannen, enzovoort, enzoverder. Energietransitie wordt meer en meer een integraal onderdeel van beleidsterreinen als: wonen, sociaal domein, vergunningen en mobiliteit, gebiedsontwikkeling, natuur en erfgoed. Daarvoor zijn ook extra menskracht en middelen nodig.

3. Zorg dat iedereen mee kan doen

Wij vinden het belangrijk dat iedereen mee kan doen. Zonder actief optreden van de overheid nemen de verschillen tussen arm en rijk toe. Draagkrachtige burgers gaan aan de slag met isoleren, zonnepanelen en warmtepompen en verlagen zo hun energiekosten. Burgers met een kleine portemonnee hebben geen middelen voor energiemaatregelen en worden getroffen door stijgende energieprijzen. Ook huurders in matig geïsoleerde woningen treft dat lot. De energiearmoede neemt toe, ook in onze gemeente. Daarom pleiten we voor extra ondersteuning van burgers met lage inkomens, een koppeling met de schuldhulpverlening, maatschappelijk werk en de woningbouwstichting om huishoudens met schulden ook te helpen met het verminderen van hun energievraag. We willen dat de gemeente en de coöperatie en intensief samenwerken met de Alliantie en de huurdersbelangenorganisatie om het verduurzamen van het corporatiebezit te versnellen.

Manifest Energie

Ook vragen we specifiek aandacht voor het isoleren van woningblokken waarvan een deel particuliere eigendom is en een deel bestaat uit huurwoningen. EemnesEnergie wil samen met bewoners uit de verkenningswijken en gemeente aan de slag om de warmtetransitie op een eerlijke manier uit te voeren.

4. Geef als gemeente het goede voorbeeld

De gemeente heeft een goede start gemaakt met de verduurzaming van eigen gebouwen en de aanleg van een zonnenveld. Wij pleiten ervoor om de ambitie te verhogen en te versnellen en daarmee overtuigend het goede voorbeeld geven aan burgers en bedrijven. Wij stellen voor om:

- Een plan te maken om bedrijfsgebouwen energieneutraal te maken en alle gebouwen in eigendom van de gemeente energieneutraal te hebben in 2030.
- Voortgang te maken met grootschalige energieopwekking en een 2e zonnenveld te faciliteren.
- Gemeentelijke eigendommen (gebouwen, parkeerplaatsen, grond) waar mogelijk in te zetten voor energieopwekking.
- De elektriciteit die de gemeente nodig heeft vanaf 2024 lokaal in te kopen, ter stimulering van de lokale groene opwek van stroom.
- Het aantal laadpalen uit te breiden met tenminste 15 in 2022 en 15 in 2023.
- Alle voertuigen van de gemeente en haar uitvoeringsorganisaties te vervangen door elektrisch aangedreven voertuigen voor 2026.
- Bestelbusjes die op fossiele brandstoffen rijden in woonwijken vanaf 2025 te verbieden.
- Groenvoorziening uit te (laten) voeren met elektrisch gereedschap.
- Energiebeleid te koppelen aan klimaatadaptatie.

5. Faciliteer de uitvoering van de RES 1.0 en voer een ambitieus beleid richting RES 2.0.

Het concept bod van Regio Amersfoort is het realiseren van 0,50 TWh aan duurzame elektriciteit in 2030 door de grootschalige opwek van elektriciteit uit wind op land, zon op land en zon op daken. In de volgende versies van de RES in 2023 wordt de warmtevraag en -aanbod ook meegenomen. De ambitie voor de regio in 2030 49% CO₂¹ is een reductie te realiseren ten opzichte van 1990 door:

- Besparing van energieverbruik in de gebouwde omgeving
- Opwek van duurzame elektriciteit
- Duurzame warmte voor de regio
- Verduurzaming van de lokale industrie
- Verduurzaming van verkeer en vervoer • Duurzame doorontwikkeling van landbouw

Er wordt gestuurd op:

• Grootschalig zon-pv op bedrijfsdaken	150 MW
• Grootschalig zon-pv op overkapte parkeerterreinen	14 MW
• Zonne-energie in geluidsschermen	9 MW
• Windmolencusters op Utrechtse Heuvelrug	78 MW
• Windmolens langs infrastructuur (A12)	17 MW

¹ In Europees beleid (Green deal) en het regeerakkoord zijn de doelen scherper gesteld.

Manifest Energie

De kennis van ultradiepe geothermie voor de gebouwde omgeving is nog in ontwikkeling en nog niet meegenomen in het concept-bod. Er is wel een vergunning door het Rijk afgegeven om in Eemnes te boren voor de aanleg van een geothermie installatie.

In onze gemeente kunnen enkele grote daken worden voor het opwekken van stroom. Landelijke subsidiemogelijkheden maken dat zon-op-daken financieel aantrekkelijk wordt. Er zijn parkeerplaatsen, bijvoorbeeld bij het gemeentehuis en de Minnehof, die mogelijk geschikt zijn voor een solarcarports.

EemnesEnergie adviseert de gemeente:

- Ontzorg eigenaren van grote daken bij het verkennen en realiseren van de potentie van hun (bedrijfs-)dak en blijf in overleg met STEDIN om netwerkproblemen op te lossen.
- Zet de ondersteuning voor de dakenaanpak de komende 4 jaar voort zowel financieel, politiek als ambtelijk.
- Maak energieopwekking standaard onderdeel van alle nieuwe gebiedsontwikkelingsprojecten en neem energieopwekking expliciet mee in alle nieuwe bestemmingsplannen.
- Zet een gezamenlijke werkgroep met EemnesEnergie op om solarcarports verder te ontwikkelen.
- Faciliteer de ontwikkeling van de zonnegeluidswal langs de A27.

Door de verwachtingen rond UDG zijn lastige keuzes uit de weg gegaan. Voor RES 2.0 zullen de eisen worden aangescherpt. Wij pleiten voor het onderzoeken voor alternatieve grootschalige opwek, centrale warmtebronnen en opslag van energie, rekening houdend met natuurbehoud en biodiversiteit. De gemeenteraad zal discussies over grootschalige opwek van energie (warmte en stroom) moeten voeren. We verwachten dat inwoners participeren in de uitvoering van de warmtevisie en de voorbereiding van de RES 2.0. EemnesEnergie kan daarin een verbindende rol vervullen.

6. Verplicht het 50% lokaal eigendom

Participatie van inwoners is voor de transitie cruciaal. Participatie gaat verder dan inspraak of deelname aan een burgerpanel. Het betekent meebeslissen en mede-eigenaar kunnen zijn van de energievoorziening. In het klimaatakkoord en de RES staat dat gestreefd wordt naar 50% lokaal eigendom. Wij roepen de raad op om dit streven om te zetten naar een verplichting, bijvoorbeeld door de oprichting of deelname in een publiek energiebedrijf.

7. Informeer bewoners

Participatie begint met informatie. Inwoners zijn het best te bereiken door met hen in gesprek te gaan in de eigen wijk of buurt. Door te luisteren naar de behoeften van bewoners, voorlichting te geven over mogelijkheden en ruimte te bieden voor wijkinitiatieven. Bijvoorbeeld met publieksacties als "de wijk in" met 'Steenbreek', 'Groen in de wijk', sedum op carports en regentonnen, wijkacties van EemnesEnergie, gemeente en Sight Landscaping, benutten van de diensten van het Duurzaam Bouwloket, uitgeven van een klimaatkrant, een vaste column in de Rotonde, actueel houden van de website van de gemeente, enzovoort.

Manifest Energie

8. Stimuleer lokale bedrijven om mee te doen.

Betrek Eemnesser bedrijven bij de energietransitie. Zij gaan aan de slag om hun panden en bedrijfsprocessen te verduurzamen. Daarbij kan de gemeente actief ondersteunen. Betrek bedrijven en ondernemers, via de ondernemersverenigingen, proactief bij het energiebeleid van de gemeente.

- Een 'grote dakenplan' uit te voeren
- Bedrijven ontzorgen met quickscans en haalbaarheidsonderzoeken.
- Bedrijven te helpen met subsidies en fiscale instrumenten.
- Energievraag mee te nemen in vergunningsaanvragen voor bouw, verbouw en installatie van ondernemingen.
- Bedrijven in toenemende mate verplicht te stellen energie te besparen en hun daken te benutten voor energieopwekking.

De transitie is een stimulans voor de lokale werkgelegenheid. Bedrijven, variërend van klusbedrijven tot installateurs en bouwbedrijven, kunnen extra omzet realiseren wat.

9. Maak een voortvarende start met de warmtetransitie.

Het vervangen van aardgas is een ingewikkelde opgave. Wij vragen de gemeente om hier actief mee aan de slag te gaan en niet af te wachten. Laat de 'transitievisie warmte' geen statisch document zijn, maar zie deze als het begin van een dynamisch proces, door:

- Met partners in de regio de mogelijkheden van aquathermie te onderzoeken;
- Met partners in de regio de mogelijkheden van geothermie te onderzoeken;
- Met bewoners in verkenningswijken de potentie van een warmtenet te bekijken;
- Onderzoeken van de mogelijkheden van ontwikkeling van een lokaal warmtebedrijf;
- In te zetten op 55% CO2 reductie t.o.v. 1990 in het jaar 2030;
- Bewoners ondersteunen die een warmtepomp willen installeren, voor zover dit niet in strijd is met andere wijkinitiatieven;
- Samen te werken met de wijk- en buurtgroepen, bedrijven en stakeholders als de Stedin, de Alliantie en het Waterschap. Ontwikkelen samen methoden om succesvolle activiteiten en projecten op te schalen en te reproduceren.
- Aan de slag te gaan met de wijkverkenning in de Noordbuurt. EemnesEnergie kent de buurt en kan binnen haar netwerk de technische kennis en capaciteit mobiliseren om samen met wijkbewoners, de Alliantie en andere partners, de verduurzaming van de buurt uit te werken. Bij een bloksgewijze aanpak is de verhouding eigen woning – coöperatiewoning een bijzonder aandachtspunt.